ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю	Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.	Коштує річно 4 коронї.

Ч. 50. Чернівцї, дня 10. (23. грудня) 1904. Рік VII.

Голота й дуки.

(Народна пісня.)

Ой, у лузї, при березї
Калина цвите, —
Ой, десь же наш пан отаман
З козаками пе.
А чорна хмара наступає,
Став дощик йти.
— „Позволь, батьку-отамане,
Та й намети спясти.“ —
Ой, которії багатії
У наметї сїли,
А біднії да козаченьки
На доцї сїли.
Іде богач, іде дукач,
Насьміхаеть ся:
— За що-ж тая голотонька
Напиваеть ся? —
— „А позволь, брате отамане,
За чуба взяти.“ —
Один бере да й за чуба,
Другий бе дула (в груди)
Ой, вирвав ся вражий дука
Пішов не оглядав ся,
Десятому заказував,
Що б не сьміяв ся.

Ся пісня зложена ще в часи гетьманщини в сїмнайцятому столїтю. У нїй, як се легко зрозуміти, сьпіває ся про те, як козаки біднї — голота намяли чуба богачеви — дуцї, що зних насьміхав ся.

В давнім козацтві не мав почестий той, хто назбирав гроша а той хто був хоробрий, хто не жалував своєї крови в борбі за рідний край.

Як видно у нашім народї була все така думка, що всї люди рівні в радї і громадї, що чоловіка треба шанувати не ізза богацтва, але за для єго розуму і добрих вчинків.

Кривди Русинів на поли церковнім.

(Промова посла Пігуляка виголошена на соймовім засїданю з дня 4. листопада 1904.)

(Дальше).

У Пядиківцї не позаду.

По наших руских громадах допускають ся вороги що день таких нужденних вчинків, яких нема нїгде, хиба в Галичинї, де Поляки закидують тамошним (гр. кат.) Русинам, що вони хотять переходити на православіє! Прм. пядиківский панотець так обсипував своїх громадян обидливими словами, заклинав і проклинав їх в церкві, аби лиш вони не отвирали задуманої рускої читальнї та не переступали до унїї, якій будуть самі собі винні. Люди сим так стрівожили ся що прийшли до мене таки зараз до Оршівцїв, де я складав посольске справоздане і стали просити, аби я прибув до них на отворене читальнї, бо нарід стоїть і не знає, що робити. Я мусїв посольске справоздане перервати і поспішив до Пядиківцїв. Численно зібраний нарід обступив мене густою лавою, питаючись, що спільного має читальня із унїєю. Я пояснив народови, все як слїд і також тут вказав на те, що ворожі рускому на-

родови сьвященики допускають ся лиш нарочної, і безсовістної бріхнї, коли розпускають такі вісти. Нарід успокоїв ся і радо вступив у великім числї до читальнї.

Надії завели!

Дотепер вже через 24 роки не робили ми нїчо проти такої киринї більшости парохів по руских громадах. Ми не говорили про се народови при нїякій нагодї, хоч він нераз домагав ся, аби єму пояснити, чого панотцї страшуть єго унїєю. Ми надїяли ся, що тото троюджене народу скінчить ся від власного тріла. Ми надїяли ся передовсїм в послїдних часах на те, що теперішний митрополит заведе мир. Але ми помилили ся. Шерстке і неприхильне поведенє митрополита супроти великого народного віча із 7. липня тамтого року пояснило нам, що аж із настанем митрополити Репти настав для нас Русинів у диецезиї час найтяжший.

Про то, що дїяло ся в Неполоківцях і Пядиківцях, про скандальні події в Шипинцях і т. д, говорив я митрополитови особисто і умильно просив єго, аби для добра церкви вглянув у тоту страву і вплинув відповідно на пан-отцїв, бо нам уже не стає терпцю супокійно придивляти ся нужденній кирини і аґітациї, яку ведуть єго панотцї таким затроєним оружем. Але все даром. Єго Преосьвященьство стоїть на становищи, що він не має над сьвящениками нїякої дисциплїнарної власти (т. є., що не може їх карати за провини), але що ту власть має правительство. Говорить ся ще й таке, що як би він розпочав архипастирскі стараня, аби завести мир в видї якого напімненя, то се булоби скривдженем личних і законно запоручених сьвященичих свобід.

Мирити митрополитови годї, але кирити вільно.

Такої свободолюбивости на митрополичім престолї ще не бувало, але не бувало нїколи й такої нещирости. Бо аж в очи бе нас суперечність, яка заходить між тими словами а між тим, як митрополит мішає ся до соймових виборів із першої дїдичівскої куриї. Лише єго вмішуваню завдячуємо, що до сеї палати вислано наново обох доволї звісних консисторских совітників Бежана і Калїнескула.

Що єго митрополича милість, др. Репта, дуже далекий від засад свободолюбивости, на то маємо доказ хоч би в тім, що він старав ся сам, особисто, впливати на ректора унїверзитету, др. Тарнавского при виборі членів до поодиноких комісий соймових та Видїлу краєвого. Єго митрополича милість, віддав свій голос при виборі членів до Видїлу краєвого на ка-

---

Лев Толстой.

Як чортик грінку хлїба заробив.

(Народне оповіданє).

Виїхав бідний мужик орати, не поснїдавши, і взяв з собою грінку хлїба. Перевернув мужик плуг, відобрав підволоку і поклав під корч; там-же поклав він і свою грінку хлїба й прикрив плащем. Змучив ся кінь і мужик проголоднїв ся. Лишив мужик плуг, випряг коня і пустив єго пасти, а сам пішов до плаща пообідати. Підоймив мужик плащ — нема хлїба, пошукав, пошукав, обмацав плащ, потряс — нема хлїба. Здивував ся мужик.

„Чудо якесь“, гадає собі. „Не видїв нїкого і вкрав хтось грінку!“ А то підчас, коли мужик орав, вкрав чортик грінку ту і сїв за корчем послухати, як мужик клясти буде і чорта згадувати.

Потужив трохи мужик.

„Но“, каже, „не вмру з голоду! Видко, тому, що се вкрав, було треба. Хай здоров споживає!“

І пішов мужик до дзюркача, напив ся води, відітхнув трохи, зловив коня, запряг і зачав далї орати.

Смутив ся чортик, що не привів мужика до гріха і пішов сказати се найстаршому чортови. Став перед найстаршим і розповів, як він вкрав в мужика грінку хлїба, а мужик намість, щоб' єго клясти, сказав: на здоровля! Розсердив ся найстарший дїявол. — Коли, каже, мужик побідив тебе в сїм дїлї, то ти сам сему винен, не розумієсь річи! Коли, каже, мужики, а за ними і жінки до такого призвичають ся, то ми не будемо мати

толика, Вірменополяка, надрадника краєвого суду Богосевича, а не на православного Пігуляка.

Але митрополит голосував також проти др-а Стоцкого, то видко, єму ходило о то, щоби до Виділу краєвого не допустити жадного Русина. Тим разом найвідповіднїйшими кандидатами були після думки митрополита др. Вольчиньский і надрадник краєвого суду Богосевич, так як із першої курії найлїпшими кандидатами по его думцї були панове Калїнеску і Бежан. Для Русина — як думає митрополит — нема в таких справах місця; нї один Русин не гідний такого місця!

Як панує наш митрополит у диецезиї?

От тепер то ми знаємо звідки беруть ся у нас сьвященики по руских громадах і звідки бере свій початок винайдена умисне нагінка за унією в остатнім часї. Отся каригідна робота бере свій початок, находить для себе підпору у найвисших кругах духовеньства. Звідтам то і ведуть боротьбу проти руского народу, таку завзяту боротьбу, таку слїпу боротьбу, що навіть не уважають на своє власне сьвящениче достоїньство, не зважають на церковні інтереси. Побожних тих панків обкидує нарід камінями, як от у Шипинцях, тягають їх по карних судах, де їм приходить ся робити злагоду, та таку, що їх лише понижує, так як то було в Кіцмани і Вашківцях. Таких поганих, а таких дуже пестрих справок не було ще нїколи в нашій диецезиї, як за часів митрополита др. Репти. Митрополит др. Репта поставив собі таку цїль перед очи: нехай собі пропадає сьвященичий стан, нехай православна церков упадає, щоб лиш не упадали інтереси великої посїлости, тай щоб не потерпіла на тім особиста впертість.

Митрополит не знає православних Русинів.

Вже від двох лїт управляє др. Репта буковиньскою диецезиєю та за той час нї трохи не лїпше стало у нас на церковнім поли, що більше, від того часу у нас тепер далеко гірше. Всюди, і в Чернівцях і на селї, далї знасилюють найсьвятїйші чутя руских вірних. Як отворяли сойм сего року, і в катедрі під особистим проводом був з тої нагоди молебен, то якось так все виглядало, як би цїлком не було руских послів, якби цїлком не було руского православного народу в Буковинї. Нї з уст митрополита, нї других сьвящеників а було їх там сила — не вирвало ся нї одно церковно-славяньске словечко. А на дві чи три ектениї, відчитаних дияконом хор питомцїв не хотїв відповідати по церковно-славяньски. Ще як була перед молебнем служба Божа, то ще можна було час від часу почути якесь церковно сла-

---

з чого жити. Не сьміємо се так лишити. Рушай, каже, знов до мужика і заслужи собі ту грінку. Коли за три роки не возьмеш над мужиком верх, то я скупаю тебе в сьваченій водї.

Налякав ся чортик, побіг на землю й зачав думати, як має свою вину спокутувати. Думав, думав і видумав. Перекинув ся в доброго чоловіка й пішов до бідного мужика на службу.

І сухого лїта нарадив він мужикови сїяти хлїб на мочарі; послухав мужик свого робітника і посїяв на мочарі. В других мужиків все вигоріло, а в бідного мужика виріс густий високий та колосистий хлїб. Пережив мужик аж до нового хлїба і лишило ся єму ще богато.

На веснї порадив робітник мужикови, сїяти на горах. І лїто було дощливе. В людий хлїб виляг, зіпрів, а зерно не дійшло; а в мужика був на горах красний хлїб. І лишило ся в него ще більше хлїба. І не знав мужик, що з ним робити.

І навчив робітник мужика заварювати збіже й виробляти напиток (горілку). Наробив мужик горілки, зачав сам пити і других напоювати. Прийшов тодї чортик до найстаршого й зачав хвалити ся, що заробив собі вже ту грінку. Пішов найстарший подивити ся.

Прийшов до мужика, дивить ся: — зібрав мужик богачів і частує їх горілкою. Ґаздиня подає гостям напиток. Тілько що зачала частувати, штуркнула ся до стола та й пролила одну порцию. Розсердив ся мужик і зганив жінку: Бач, каже, чортова дурачка! Невжеж се помиї, що ти, сухоручко, леш се добро на землю?!

вяньске слово за то молебен як би умисне відправляли не для Русинів. У катедрі для цілої диецесиї, яка числить 270000 православних Русинів, не чув ніхто руского „многая літа“ не чув ніхто руского „Боже буди покровитель“. Навіть той, що завів такий лад, колишний митрополит Морар, кидав при такій нагоді кілька церковнославяньских охлапів, головно, як у церкві були заступники правительства. — Митрополит др. Репта уперто не хоче зробити і тої уступки. По селах підбурює він сьвященників руских громад і громадян взаїмно проти себе, вічно говорить про небезпеченьство унії, і навіть допроваджує до того, що збаламучені люди закладають **православні**(!) товариства по селах проти руских кас райфайзеньских, проти руских сторожий пожарних, проти руских склепів, — а то лише на то, щоби знищити господарску і гуманітарну орґанізацию руского народу. В найновійшім часї консистория зачала видавати *шовінїстичну сьвященичу ґазету* „Viitoriul“ на то, щоби лише поборювати православних вірних рускої народности. І то, бачите, ся ґазета виходить якраз в тій порі, коли навіть найзавзятійша частина великої посїлости не так дуже вже ворожо відносить ся до руского народу.

(Далї буде).

Вибори до рад громадских.

З Пядикївцїв.

В четвер дня 1-го грудня 1904-го відбули ся в нас вже четвертий раз вибори громадскі на двірника й заступників (присяжних). Кажемо вже четвертий раз, бо в нас, ся жмінька киринників, що тут є, хотїла нам впхати двірника, котрий є найгірший воріг всего, що лише руске. Але ми а всїх нас є 8 на 24-йох боролим ся так довго, доки такі не перемоглим і не вийшов з нашої партиї хотяй шляхтич, але мужицким справам дуже прихильний пан Олександер Яшик. — А тепер надїємось, що в наше село загостять зовсїм иньші порядки, як вперед були. Але не лише двірник а й заступниками вийшли люди, що є нашим громадским справам найприхильнїйші. 3 заступники вийшли з нашої партиї, а то пани: Мафтей Боднар, Тодер Боднар й Евгенїй Цопа, а оден з противної, а то пан Тодер Альбота. А найбільше заслужив ся при сих виборах радний громадский бувший управитель школи пан Сидір Годованьский, котрий не жалував нї труду, нї коштів, а приїхав до нас аж з Лукавця, щоби нам помочи, за що єму на сїм місци складаєм найщирійшу подяку. Ба, навіть наш па-

---

Штуркнув чортик старшого лїктем: видиш, каже, — що він тепер не пожалує грінки.

Зганив ґазда жінку й зачав сам частувати. Прийшов і якийсь бідний чоловік з роботи, але непрошений; поздоровив, сїв і дивить ся, люди пють горілку; схотїлось і єму по утомі випити порцїйку. Сидів, сидів, лиґав, лиґав слинку, а ґазда не подав єму, лиш до себе забормотїв: невжеж горілка для всїх!

Подобалось і се найстаршому чортови. А чортик хвалить ся: чекай, то ще щось буде!

Випили богаті мужики, випив і ґазда. Став відтак оден другому підлещувати ся, оден другого хвалити й говорити солодкі, брехливі слова. Послухав, послухав старший — і похвалив і за се. Коли вони, каже, так мудріти будуть від сего напитку, і оден другого обманювати, то всї вони будуть в наших руках. — Чекай, каже чортик, що далї буде! хай, вони по другій випють. Тепер вони як лиси, оден перед другим хвостами виляють, оден другого обманити хоче, а дивись, вони будуть зараз лихі, як вовки.

Випили мужики собі й по другій порцїї, а бесїда в них стала грізнїйша й простїйша. Намість солодких слів, стали вони сварити ся, оден на другого накидати ся, імили вітак бити ся і потовкли оден другому носи. Вмішав ся й ґазда до бійки і єго побили.

Подивив ся старший і подобалось єму і се. Се — каже — добре! А чортеня каже: чекай, ту ще щось буде! Хай вони випють по третій. Вони здичіли тепер як вовки, а хай лише випють по третій, то зараз свиньми зроблять ся!

нотець Василь Рудейчук, котрий був зразу противником, пристав до нас й голосував з нами, защо й єму тут сердечно дякуємо. Оттак дорогі братя нас 8 бороло ся против 16-йох й побідилим; а то все маємо завдячити нашій читални й нашим проводирам, яких дай Боже всюда так щирих як в нас. *Читалник.*

Дописи.

Із серетского повіту.

Як то заводять науку волоскої мови по руских школах народних?

В середу 7. с. м. відбула ся в нашім селї розправа про розширене тутешної рускої школи на 5 кляс. Була то дуже цїкава розправа, бо она дуже схожа на пусті галабурди, які то відбувають ся і в найпідлїйших корчмах. Ото-ж то й послухайте, коли хочете знати, як то в нас переводить ся такі розправи.

В 11. год. перед полуднем приїхав до нашого села якийсь панок. Дивимось дальше, та нарештї бачимо, що повозка опинила ся коло громадскої канцеляриї а той панок злїз із повозки й зайшов до громадского уряду. Я питаю ся ще з одним господарем у нашого поліцая, що то за панок зайшов до громадскої канцеляриї. Він нам і сказав, що то комісар приїхав до нас за школу та що в 5. год. по пол. буде рада за школу.

Ми чекаємо нетерпеливо на ту раду та хочемо й впхатись до громадскої канцеляриї, щоб там почути тої ради. От і дочекали ся та всунулось нас двох до канцеляриї й стали собі тїсно таки коло порога, бо наші „гавшуси“ — як зійдуть ся — заступлять цїлу канцелярию так, що годї де й подїти ся. Коло стола сидїв той комісар, наш над'учитель рускої школи й громадский писар. Громадский начальник сидїв собі на боцї від стола та підпер собі голову на двірницку палицю.

Комісар став щось шварґотїти до писаря по нїмецки а опісля писар сказав, що громада має платити 714 корон річно на удержуване школи. Двірник тодї встав, домагати ся, щоб на услугу для школи не призначувано більше, бо находять ся слуги, що муть служити в школї й за 10 корон місячно. За ним тодї всї „гавшуси“ репіли та репіли, домагаючи ся того, чого забаг старий двірник. Верх пів години минуло, доки все те пояснило ся старому двірникови й „гавшусам“ та доки все вспокоїло ся.

Коли-ж комісар щось пописав там по своїх паперях, тодї знов зашварґотїв до

Випили мужики і по третій і розсолодїли цїлком. Бормочать, кричать, саміж не знають що і оден другого не чує. Взяли розходити ся; одні самі, иньші по двоє, по троє потягли ся по улицям. Вийшов і ґазда випроваджати своїх гостий, та запоров носом в гноївку; замазав ся цїлком, лежить як свиня та й рохкає.

Се ще лїпше подобалось найстаршому. — Но, — каже, — добрий напиток видумавесь, заробивесь тепер грінку. Скажиж менї, каже, як зробив ти сей напиток? Відай не йначе, як вливесь в перед до того напитку лисячої крови; від неї став мужик хитрий, як лис. А вітак всипавесь вовчої крови; від неї здичів він як вовк. А при кінци здаєсь підпустивесь свиньскою кровю; від неї зробив ся він свинею.

Нї, каже чортик — я не так робив. Я лише те зробив, що зародив єму хлїба, більше, як треба. Вона, та звіряча кров, жиє в нему завше, але вона не має дороги й сили, коли хлїб слабо родить.

Тодї жалував він кождого кусника, а як зачали лишати ся окрушки з хлїба, зачав він думати, як би то розвеселити себе. І навчив я его веселости — пити горілку. А коли він зачав для своєї радости з Божого дару горілку вироблювати, ожила в нїм і лисяча, вовча та свиньска кров. Тепер лише пивби, і завше буде він звірем.

Похвалив найстарший чортика, простив єму за ту грінку хлїба й взяв его до своїх старших.

Переклав *В. Карбулицкий.*

писаря та все лиш по нїмецки, бо-ж як ми опісля довідали ся — він не вміє анї в зуб по руски. Тодї то писар відозвав ся до „гавшусів“: „Пан комісар питає ся, чи ви хочете, щоби в школї вчили по руски, по нїмецки й по волоски?“ На се зарепіли старий двірник і „гавшуси“, що они конче бажають собі науки у волоскій мові. До сего обізвав ся наш надучитель і сказав, що межи всїма шкільними дїтьми належними до рускої школи нема Волоха анї на лік, та що до науки у волоскій мові не можна силувати нїкого, коли не хоче вчити ся по волоски. Те саме сказав він і комісареви Кесельдорферови. Комісар відповів, що — коли рада громадска собі бажає — можна запровадити науку і в японьскій мові. Тодї то старий двірник і „гавшуси“ стали знов репіти дикими голосами й довго тревали тї крики, доки знов усе замовкло. (Треба знати, що в нашім начальстві громадскім засїдає багато Волохів; а Русини належні в начальство громадске то найгірші противники всего, що руске, й всего поступу —.) — Тодї то комісар записав — як то оповідав нам наш над'учитель — до протоколу, що руска мова заведена яко викладова мова а нїмецка й волоска мова яко обовязкові предмети науки.

Ми, всї каменьскі громадяни, що маємо свої дїти в нашій рускій школї, обурені до крайности з причини виконаня такого насильства і накидуваня науки волоскої мови нашим дїтям, чим лиш спиняєть ся науку наших дїтий.

Тому-ж то удаємо ся до наших заступників у шкільній радї краєвій із просьбою, щоб они оборонили нашу невинну дїтвору від таких несовісних насильств виконаних неумними людьми.

Каменьскі громадяни-Русини.

З Виженки.

Сеї недїлї 18-го грудня відбули ся перші загальні збори і отворене каси сист. Райфайзена. Збори відбули ся в шкільнім будинку. На отворене прибуло богато наших громадян, як також і із інтелїґенциї мали честь загостити отсї Вп. панове: пан інсп. Никорович, пан надуч. Лучиньский і п. уч. Дольницкий з Чорногузів, п. надуч. Брага і п. уч. Галицкий з Багни, п. уч. Моровик з Черешеньки, пан уч. Альбота з Рівнї і також місцеві пани уч. п. Танасїйчук і п. Гнатюк. Збори отворив начальник Дмитро Клим і покликав на писаря п. уч. Гнатюка, подаючи до відома порядок нарад, попросив п. ісп. Никоровича о розяснене статута членам. Пан інсп. Никорович щиро поучував всїх присутних про значінє каси, заохочував і тих котрі не є членами, щоби приступили до каси яко члени. При кінцї нарад вибрано касиєром п. уч. Танасїйчука, котрий перебрав урядоване на сей рік безплатно. До ради надзорчої увійшли: Стефан Клим Филипа, предсїдателем, Іван Клим Дмитра, заст. Членами; Яків Гулей, Іван Клим Кулїрка, Костин Слежук, Тодосїй Гулей, Василь Гулей, Тодер Сандул і Михайло Клим Филипа. Старшина каси є отся: Дмитро Клим Дьордїя начальник, Никон Гулей заст. Члени: Никифор Гулей, Танасій Семака і Самсон Поушак. На зборах промовляли п. інсп. Никорович, нам уч. Альбота і пан надуч. Лучиньский, котрий в своїй промові піднїс трикратне „Многая лїта“ в честь нашого найяснїйшого монарха. Присутні при звуках пісний „Ще не вмерла“ і „Який то вітер“ оставили кімнату шкільну. На дворі згуртувала ся велика сила „Сїчовиків“ в шпалїр під проводом свого кошового тов. Танасїйчука, котрий в імени всїх членів і товариств виженьских всїдаючому до повозки панови інсп. Никоровичови подякував за ласкаве прибутє на збори. Нарід еще по від'їздї довго радив ся перед школою і аж пізнїйше при звуках „Гей там на горі Сїч іде“ розійшов ся домів.

Дмитро Клим
начальник каси.

Війна.

В Манджуриї на просторі 180 кільометрів розтягли ся зимівки обох військ і поза дрібними перепалками передних сторожий годї там чогось важнїйшого тепер сподївати ся.

За те в Порті Артура бій не переводить ся. Як ми вже в попереднім числї писали, знївечили Японцї всї воєнні кораблї російскі. На послїдку розторощили із незвичайною відвагою й хоробростию послїдний корабель „Севастополь“, підпливши із торпедами близенько під єго стіни. Росиянам остали ся лиш малі протиторпедові човна, яких доси не могли Японцї досягнути своїми кулями, та нинїшні телеґрами доносять, що тим човнам серед метелицї вдало ся втечи на повне море. Опір портартурских оборонцїв слабне, бо Японцї здобули в послїдних днях форти „горб 23 метрів“ і Кікван, із яких дуже вигідно можуть атакувати прочі форти, до яких перше нїяк не могли дібрати ся.

Всячина.

В Ґоґолинї засновує ся каса для громад Ґоґолина і Легучени-Тевтул; статути подано вже до суду, то-ж небавом наступить отворене.

Краєва вистава на Буковинї. Оногди відбуло ся в Чернівцях засїдане відпоручників краєвої управи, краєвого видїлу, релїґійного фонду, міскої ради і торговельної палати, в справі проєктованої буковиньскої вистави краєвої в 1906 р. Делеґати заявили ся за потребою устроєня вистави, бо того року мине 20 лїт від послїдної краєвої вистави на Буковинї. Що до покритя коштів, то делеґат краєвої управи обіцяв поміч з державних фондів, а також релїґійний фонд і торговельна палата причинять ся до устроєня вистави. Важнїйшою справою єсть виставова площа. Найдогіднїйшим був би міский огород, з яким межує розлога толока. На толоцї могла би станути часть павільонів, а прочі в парку, але чи місто згодить ся відступити парк на півтретя місяця і через те позбавити населене сьвіжого воздуха. Вистава мала би бути отворена в місяцях серпни і жовтни, а будова павільонів та уставлене виставових предметів тревали би 6 тижднів. Засїдане делеґатів покінчило ся ухвалою, просити міску раду о відступлене парку на виставову площу.

Процес против убийників Плевого відбув ся — як звістно — сими днями в Петербузї. Перед палатою справедливости панував оживлений рух. Полїция стерегла порядку, причім сконсиґновано часть ґарнїзону. Акт обжалованя ствердив, що замах на мінїстра Плевого довершено на приказ „боєвої орґанїзациї“ партиї социялїстів-революционерів, тої самої, котра спрятала зі сьвіта в 1902 р. мінїстра внутрішних справ Сіпяґіна, а в 1903 р. уфаньского ґубернатора Богдановича, котра довершила атентату на харківского ґубернатора Обозеньского і приготовлювала ся до убитя надпрокуратора синоду Победоносцева. Зараз по іменованю Плевого мінїстром, партия, засудивши єго на смерть, приступила до дїла. Дня 31. марта с. р. до Петербурга прибув член „боєвої орґанїзациї“, шляхтич Алексїй Покотилов, що укривав ся доси за границю. Замешкавши в „Північнім готелю“, взяв ся наповняти маґнезіовим динамітом дві бомби, призначені для Плевого, але наслїдком експльозиї бомби сам погиб. Мимо сеї неудачі партия социялїстів-революционерів приготовляла ся дальше до замаху. Підняли ся того дїла: син купця б. студент московского унїверзитету, Юрий Сасонов і міщани з Книшина гродненьскої ґубернїї Шимель-Лейба Сїкорский. Перший з них був вже два рази потяганий до одвічальности в полїтичних справах і був висланий на 5 лїт до всхідного Сибіру, але утїк з дороги за границю. Сїкорский мешкав перед тим в Білїмстоцї, звідки виїхав до Вильна, а звідтам до Петербурга. Акт обжалованя описує подрібно бомби, ужиті революционерами на Плевого. Вибухали з нечуваною силою, сїючи смерть в округї 15—20 кроків та грозячи поважною небезпечностию в віддаленю 60 кроків. Кинена Сасоновом бомба убила мінїстра на місци, задаючи єму богато ран. Коли Сасонов побачив, що мінїстер не живе, сам пораненний і лежучи на земли, крикнув: „Нехай живе социялїзм!“ Спільник Сасонова, Сїкорский, бачучи, що нема що робити, віддалив ся. Щоби позбути ся бомби удав ся він над ріку Неву, там наняв собі перевізника і кинув убийчий знаряд у воду. То викликало підозріне перевізника

когрий і віддав Сікорского в руки поліциї. Кілька тиждинів пізнійше рибаки добули з Неви тоту бомбу. Оба обжаловані признали ся до своїх вчинків, причім анї Сасонов, анї Сікорский не хотїли говорити о нїчім, що не відносило ся безпосередно до замаху на Плевого. По переведеню розправи Сасонова засуджено на цїле житє, з Сікорского на 20 лїт примусових робіт.

Холера на Кавказї. Страшний гість навістив Кавказ. З Персиї дістала ся пошесть холери до Баку, а звідтам до Астрахану і на Волгу, звідтам до Ериваня, Александрополя, Карсу і Тифлїсу і безнастанно у тих місцевостях зростає. В Тифлїсї занедужало в послїднім тижни 500 осіб, а в ериваньскім і сусїдних повітах ще грізнїйше лютує. Місцеве населенє уважає пошесть за заслужену кару Божу і не старає ся від неї хоронити, бо се було би гріхом. В Ериваню власти подїлили місто на три части і в кождій заложили продажу чаю для убогих, аби призвичаїти їх до чистоти. Перзи мають свої шинки, брудні, нечисті і там радше заходять, чим до міских взірцевих чайниць. Здоровельні відносини загалом на цїлім Кавказї страшні. Брудні помиї з міских каналів служать не лише до мигя, але і до питя, фякрами, якими їздять гостї, возять зараженних холерою, каравани з Персиї не відбувають приписаної кварантанни і т. д., все те причинило ся до заволїченя і розширеня холери в закавказких містах. Одинока надїя в морозах і снїгах; однак як раз настала там непогода, а гнилий воздух причиняє ся до ширеня пошести холери.

„Примірна“ армія. Який панує гаразд в армії Спол. Держав, о тім найлїпше свідчить се, що в тім роцї утїкло там з війска шість тисяч жовнярів, а до вязниць запроторено 1700 вояків так, що не було де їх помістити. Тепер радять в кругах війскових над тим, що треба вибудувати нову війскову вязницю. До того треба додати, що постійна армія Спол. Держав є невелика.

Обмеженє еміґрациї до Америки. В Вашинґтонї роблять заходи в кругах державних, щоби обмежити еміґрацию, котра не приносить Сполученим Державам нїякої користи, але ще шкодить. Еміґрацийний комісар, що довший час студиював еміґрацийний рух в Европі, вернув вже до Америки і здав тут справу із своїх спостережень. Найбільше людий еміґрує до Америки з Італїї і з Угорщини. Люди ті жиють в Америцї дуже ощадно і кождий зложений гріш відсилають до старого краю. В сей спосіб мілїони американьских долярів ідуть рік-річно до Европи. Отже комісар робить предложенє, щоби справу еміґрациї припоручити до розслїдженя осібний комісиї, котра би також обдумала средства спиненя некористної для Спол. Держав еміґрациї.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.